

Σχέδιο υποβολής Ερευνητικής Εργασίας

Σχολικό Έτος : 2011 - 2012

Σχολική Μονάδα : 3^ο Γενικό Λύκειο Αμπελοκήπων

Τίτλος ερευνητικής εργασίας : **Ανθρώπινα Δικαιώματα – Το δικαίωμα στη ζωή**

Στοιχεία υπεύθυνων καθηγητών

Όνοματεπώνυμο	Ειδικότητα (ΠΕ)	Διατιθέμενες ώρες για το πρόγραμμα	Υλοποίηση Ερευνητικών Εργασιών σε προηγούμενα έτη (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	Σχετική επιμόρφωση (φορέας επιμόρφωσης)
Χρύσα Προύσαλη	ΠΕ6	3	ΝΑΙ	ΠΕΕΚΠΕ 3 ^ο Γραφείο Π.Ε.

Παιδαγωγική διαδικασία

Α. Σκοπός έρευνας και ερευνητικά ερωτήματα

Το βασικό θεσμικό πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλο τον κόσμο είναι αξιοπρέπεια, ελευθερία, ισότητα, αλληλεγγύη, δικαιοσύνη, δημοκρατία, κράτος δικαίου.

Πριν από 63 χρόνια στις 10 Δεκεμβρίου 1948, τα Ηνωμένα Έθνη υπέγραψαν την οικουμενική Διακήρυξη για την προστασία και διαφύλαξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σύμφωνα με τον καταστατικό χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, με την διακήρυξη που αποτελείται από 30 άρθρα, τα κράτη – μέλη είναι υποχρεωμένα να προάγουν την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Έκτοτε, ο χάρτης αυτός συμπληρώθηκε από διακηρύξεις εξειδικευμένες όπως π.χ. η διακήρυξη για την προστασία των παιδιών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησαν τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του ανθρώπου πριν από 11 περίπου χρόνια και όμως το 13% του συνόλου των πολιτών δεν έχει καν ακούσει για τον Χάρτη και τα Θεμελιώδη Ανθρώπινα Δικαιώματα και το 72% των Ευρωπαίων πολιτών δεν είναι καλά ενημερωμένοι σχετικά με τον χάρτη των Δικαιωμάτων και τις διατάξεις του.

Με βάση λοιπόν το παραπάνω σκεπτικό:

Σκοπός αυτής της ερευνητικής εργασίας είναι να κατανοήσουν οι μαθητές τι είναι και ποια είναι τα δικαιώματά τους ως άτομα και ως πολίτες στην κοινωνία όπου ζουν.

Να διερευνήσουν τα άρθρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να τα αναλύσουν και να τα επεκτείνουν.

Να διερευνήσουν τα ιστορικά και κοινωνικά δεδομένα.

Να εξοικειωθούν με την απαραίτητη ορολογία προκειμένου να κατανοούν, να σκέφτονται και να επικοινωνούν με τους άλλους πάνω στο ζήτημα των δικαιωμάτων.

Να έρθουν σε επαφή με φορείς που ασχολούνται με τα ανθρώπινα δικαιώματα με στόχο την ανάπτυξη της κοινωνικής αλληλεγγύης και τη συμμετοχή τους στον εθελοντισμό.

Να αναπτύξουν συναισθηματικές δεξιότητες όσον αφορά στην αποδοχή του ρόλου του εαυτού τους στο πλαίσιο των διαφορετικών ομάδων στις οποίες μπορεί να είναι μέλη.

Β. Συνοπτική αιτιολόγηση του θέματος (κριτήρια επιλογής θέματος, συσχέτιση με διδασκόμενα μαθήματα, αναμενόμενα μαθησιακά οφέλη κλπ., ενδεικτικά μέχρι 300 λέξεις)

Κριτήρια επιλογής του θέματος

- Γνώση, κατανόηση και ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Συνειδητοποίηση των μαθητών μαθητριών για τις ευθύνες και υποχρεώσεις που έχουν στη διατήρηση και διάχυση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Εξοικείωση με την έρευνα μέσω της χρήσης των Η/Υ
- Προσέγγιση και ανάλυση του θέματος όπως εμφανίζεται στην τέχνη, τη λογοτεχνία και τη μουσική
- Απόκτηση γνώσεων όσον αφορά την ορολογία που αφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα
- Πιθανή επικοινωνία των μαθητών/τριών με σχολικές μονάδες σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω του διαδικτύου

Συσχέτιση με διδασκόμενα μαθήματα

Ιστορία, Κοινωνιολογία, Λογοτεχνία, Πληροφορική, Ξένη Γλώσσα (αγγλικά)

Αναμενόμενα μαθησιακά οφέλη

- Οι μαθητές θα προσεγγίσουν και να αναλύσουν τα πεδία δράσης των Διεθνών, Ευρωπαϊκών ή κρατικών οργανώσεων (Ο.Η.Ε., UNICEF, Συμβούλιο της Ευρώπης κ.ά) των μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, άλλων εθελοντικών ομάδων που δραστηριοποιούνται στην επίλυση ή ανάδειξη των προβλημάτων των πολιτών.
- Μέσα από την έρευνα και μελέτη του θέματος, να γίνουν γνώστες και πολλαπλασιαστές των δικαιωμάτων τους στη κοινωνία όπου ζουν και του θεσμικού πλαισίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Θα εξοικειωθούν με μια ορολογία που ενδεχόμενα τους είναι άγνωστη μέχρι τώρα
- Θα αναπτύξουν κριτική σκέψη και θα καλλιεργήσουν τις ερευνητικές δεξιότητες όσον αφορά την προσέγγιση της κοινωνικής πραγματικότητας
- Θα αναπτύξουν συναισθηματικές δεξιότητες στην ομάδα και θα κατανοήσουν τη δυναμική της ομάδας

Γ. Ενδεικτική περιγραφή μεθόδου που θα ακολουθηθεί (μέχρι 200 λέξεις)

Θα ακολουθηθεί η μέθοδος project:

Το πρόγραμμα χωρίζεται σε τέσσερις φάσεις:

1. * Ανάλυση του θέματος και συζήτηση. Σκοποί και στόχοι (γιατί αποφασίσαμε να εργαστούμε πάνω στο συγκεκριμένο θέμα)
  - * Χαρτογράφηση εννοιών όπου απεικονίζονται οι κύριες έννοιες που εμπλέκονται με το θέμα και τις μεταξύ τους σχέσεις. Με τον τρόπο αυτό διασαφηνίζονται και κατανοούνται ιδιαίτερα σύνθετες και πολύπλοκες (ενδεχόμενα άγνωστες) έννοιες.
  - * Καταιγισμός ιδεών όπου οι μαθητές εκφράζουν αυθόρμητα και ελεύθερα τις ιδέες τους ώστε να αποκαλυφθούν οι σχετικές κρυμμένες διαστάσεις και να διασταυρωθούν οι απόψεις.
  - * Συγκρότηση ομάδων εργασίας όπου θα συζητηθούν τα θέματα για έρευνα και επεξεργασία. Συζήτηση για τα υπο-θέματα που πρόκειται να ερευνηθούν και μελετηθούν. Ανάλυση υπευθυνότητας.
  - * Προτάσεις ενδεικτικής βιβλιογραφίας και αναζήτηση έντυπου υλικού σε βιβλιοθήκες και διαδίκτυο. Προτάσεις για επιτόπιες επισκέψεις
2. * Επεξεργασία των υπο-θεμάτων που έχουν αναλάβει οι ομάδες
  - * Ορισμός και ανάλυση ορολογίας (ελληνικά και αγγλικά)
  - * Αναζήτηση κειμένων στη λογοτεχνία, την τέχνη και τη μουσική
  - * Παιχνίδια ρόλων
  - * Χρήση διαδικτύου για έρευνα και μελέτη
  - * Συμμετοχή σε ενημερωτικές ημερίδες και συζήτηση με ειδικούς και εθελοντικές οργανώσεις
  - * Συνεργασία με την Διεθνή Αμνηστεία και πιθανή προβολή video
  - * Συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων
  - * Πρώτη διαμόρφωση κειμένων και παρουσίασή τους στην ολομέλεια
3. * Ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων σχετικών με το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
  - * Πιθανή παρουσίαση βίντεο σχετικού με το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
  - * Αναζήτηση και παρουσίαση φωτογραφιών (χρήση διαδικτύου, εφημερίων, περιοδικών)
  - * Συνεργασία με την 9^η Εφορία Νεοτέρων Μνημείων και επίσκεψη στο Επταπύργιο
  - * Πρώτη προσέγγιση για τη δημιουργία αφίσας με θέμα: Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων
4. * Τελική διαμόρφωση κειμένων και προσπάθεια καταγραφής τους σε μορφή power point
  - * Τελική διαμόρφωση της αφίσας
  - * Αξιολόγηση του προγράμματος με ερωτηματολόγιο και συζήτηση
  - * Παρουσίαση του προγράμματος

Σε όλα τα παραπάνω η υπεύθυνη καθηγήτρια προμηθεύει τους μαθητές με το ανάλογο υλικό και τις ανάλογες κατευθυντήριες γραμμές σε κάθε υποθέμα.

Τα υποθέματα θα αποφασιστούν μετά από συζήτηση με τους μαθητές. Πάντως μια ενδεικτική θεματολογία θα μπορούσε να είναι:

- Τα ανθρώπινα δικαιώματα (γενικά)
- Οργανισμοί και εθελοντικές οργανώσεις που προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Διεθνείς Συνθήκες και Σύμφωνα για τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Κοινωνική Αλληλεγγύη σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα
- Παιδεία – Εκπαίδευση: ένα ανθρώπινο δικαίωμα
- Καταστολή της βίας σε παιδιά, γυναίκες και άνδρες: μια ανθρώπινη δράση που πρέπει να εξαλειφθεί
- Εθελοντισμός
- Προτάσεις

Δ. Αναμενόμενα αποτελέσματα (Μέχρι 200 λέξεις)

- * Το γεγονός ότι οι μαθητές θα αποφασίσουν από κοινού τα υπο-θέματα του θέματος θα βοηθήσει στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης και υπευθυνότητας των μαθητών. Βασικοί παράγοντες για την τελική απόφαση της θεματολογίας θα είναι ανάλυση του θέματος, η χαρτογράφηση των εννοιών και ο καταγιγισμός ιδεών
- * Οι μαθητές θα εξοικειωθούν με μια φρασεολογία και ορολογία που θα τους βοηθήσει να αναπτύξουν τις σκέψεις, τις ιδέες τους με ένα διαφορετικό κριτικό τρόπο. Επιπλέον, θα εξοικειωθούν με την ξένη ορολογία (αγγλική)
- * Θα γνωρίσουν και θα εξοικειωθούν με την ύπαρξη εθελοντικών οργανώσεων που ασχολούνται με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ε. Πόροι – Υλικά – Εξοπλισμός

- Ηλεκτρονικοί υπολογιστές
- Χαρτόνια και χαρτιά
- Μπογιές – μαρκαδόροι - μολύβια
- Φωτοτυπικό (για την αναπαραγωγή υλικού)
- Computer (για τη συγγραφή κειμένων)
- Προτζέκτορας (για προβολή βίντεο)

Επιπλέον:

- συνεργασία με εθελοντικές ομάδες και οργανώσεις
- συνεργασία με την 9^η Εφορία Νεοτέρων Μνημείων
- άντληση υλικού από τις παραπάνω οργανώσεις και υπηρεσίες

Στ. Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ΄ Λυκείου
- Κοινωνιολογία Γ΄ Λυκείου
- Διαδίκτυο www.coe.int/T/human_rights/Ecri/3-Educational_resources/
- Ιστοσελίδα της Διεθνούς Αμνηστίας
- Κείμενα του Συμβουλίου της Ευρώπης
- Ημερήσιος τύπος
- ABC Teaching Human Rights - practical activities – (United Nations)
- Διακήρυξη των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων των ανθρώπων
- Όλοι γεννιόμαστε ελεύθεροι (Διεθνής Αμνηστία Ελληνική Επιτροπή)
- Η Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ruth Rocha)
- Πέτρα, ψαλίδι, χαρτί (τα δικαιώματα του παιδιού σε κόμικς(Γιώργος Μπότσος)
- Τα δίκαια του ανθρώπου (Ρήγας Βελεστινλής)
- Ανθρώπινα δικαιώματα του παιδιού και εκπαίδευση (Βασίλης Πανταζής)
- Πολιτική και Δίκαιο της Β΄ Λυκείου

Περίληψη παρουσίασης του θέματος

Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει:

- ανάλυση και επεξήγηση του τι είναι και ποια είναι τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και γιατί είναι απαραίτητο και αναγκαίο να τα γνωρίζουμε και να τα διεκδικούμε
- Τι είναι εθελοντισμός και Κοινωνική Αλληλεγγύη και πως μπορούμε να συμβάλουμε ως άτομα και ως ομάδα
- Προβολή βιντεο
- Παιχνίδια ρόλων
- Φύλλα εργασίας για την καλύτερη κατανόηση του θέματος
- Συζητήσεις με ειδικούς ιδιαίτερα με εκπροσώπους εθελοντικών ομάδων και οργανώσεων (Διεθνής Αμνηστία, Ερυθρός Σταυρός, UNICEF κλπ)
- Επισκέψεις στα γραφεία εθελοντικών οργανώσεων και συζήτηση με εκπροσώπους τους
- Επισκέψεις σε χώρους της πόλης όπου καταπατήθηκαν τα ανθρώπινα δικαιώματα (π.χ. Λευκός Πύργος, Επταπύργιο)

Εργασίες

1. Οι μαθητές θα βρουν από εγκυκλοπαίδεια ή διαδίκτυο την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων
2. Να χωρίσουν τα δικαιώματα σε:
  - * Ατομικά
  - * Κοινωνικά
  - * Πολιτικά
3. Να ξεχωρίσουν ορολογία, άγνωστη σε αυτούς και να γίνει προσπάθεια μετάφρασης στα αγγλικά
4. Να δημιουργήσουν ένα διάλογο που να έχει σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα
5. Να δημιουργήσουν μια αφίσα που να έχει σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, την Κοινωνική Αλληλεγγύη και τον Εθελοντισμό
6. Να δημιουργήσουν κείμενα με την θεματολογία που θα αποφασιστεί στην ολομέλεια της ομάδας
7. Χρήση φύλλων εργασίας